

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามออนไลน์[†]

ปิยวรรณ ศุภวิฑิตพัฒนา*, ธวัชชัย ศุภวิฑิตพัฒนา, พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์, คำรบ สมะวรรณ และ ประภาศิริ ใจผ่อง

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

*อีเมล: piyawan.su@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแนวทางการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรในโครงการ อพ.สธ. ตามกรอบการวางโครงสร้าง 8 กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้เข้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติด้วยความเพลิดเพลินและแฝงไว้ซึ่งความรู้ ดำเนินงานในช่วงสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 จึงจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบออนไลน์ โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงเกษตรออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วยสื่อวีดิทัศน์ 6 ฐานข้อมูล ได้แก่ 1) ฐานโครงการ อพ.สธ. 2) ฐานเกษตรศาสตร์ ฟาร์มพืช 3) ฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 4) ฐานสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฟาร์มปศุสัตว์ 5) ฐานพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง 6) ฐานวิศวกรรมเกษตรและอาหาร โดยเมื่อนักท่องเที่ยวได้ชมสื่อวีดิทัศน์แล้วจะทำการตอบคำถามและประเมินความพึงพอใจ จากนั้นนักท่องเที่ยวจะได้รับใบคู่มือออนไลน์ซึ่งสามารถดาวน์โหลดและสั่งพิมพ์ได้จากระบบ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามออนไลน์ จากผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวจำนวน 633 คน เป็นเพศชายร้อยละ 54.15 เพศหญิงร้อยละ 45.85 สถานภาพเป็นนักเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคคลทั่วไป มัธยมศึกษาตอนต้นและครู/อาจารย์ ร้อยละ 89.82 5.46 2.43 และ 2.29 ตามลำดับ ให้คะแนนความพึงพอใจทุกประเด็นอยู่ในระดับมากจากระบบคะแนนเต็ม 5 ดังนี้ คะแนนความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ 4.28 ± 0.85 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรออนไลน์มีความน่าสนใจ 4.22 ± 0.82 ระบบมีความสะดวกในการใช้งาน 4.17 ± 0.95 ระบบมีความเสถียร 4.04 ± 1.02 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการท่องเที่ยวออนไลน์ 4.20 ± 0.87 รูปแบบการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้นน้ำ-ปลายน้ำ 4.21 ± 0.82 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 4.27 ± 0.84 และความพึงพอใจโดยรวม 4.32 ± 0.87 จากระบบคะแนนเต็ม 5

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, ออนไลน์, ท่องเที่ยวออนไลน์, โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

Abstract

Pibulsongkram Agro-tourism aims to support the conservation of resources according to the Plant Genetic Conservation Project Under The Royal initiation of Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn ("RSPG"), which is a royal initiative project for supporting the conservation of resources in RSPG according to the 8th Activities: Special Activities for Supporting Plant Genetic Conservation, to enable the youth and other people to study about the natural resources along with pleasure and knowledge. Operate in the form of "Online Travel" because of the Covid-19 epidemic situation, by establishing an online agro-tourism database system which consists of 6 video media databases including 1) RSPG, 2) Agriculture and Plant Farm, 3) Food Science and Technology, 4) Animal Science Aquaculture and Animal Farm, 5) Health and Cosmetic Product Development and 6) Agricultural and Food Engineering. After the tourist finished watching all the videos, they must do the questionnaire and the satisfaction survey, then get the online-certificate, which can be downloaded and printed-out from the website. Therefore, this research is to study the satisfaction of the tourists towards Online Pibulsongkram Agro-tourism. The results showed that 633 tourists, 54.15 % male, 45.85 % female, status in high school students, general people, junior high school students and teachers/lecturers were 89.82 %, 5.46 %, 2.43 % and 2.29 %, respectively. The satisfaction rating in all issues were at a high level from the full score system of 5 as follows: Video media satisfaction score 4.28 ± 0.85 , interesting online agricultural tourism model 4.22 ± 0.82 , website is easy to

[†]การประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงาน ชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ครั้งที่ 10 (ระหว่างวันที่ 20 - 22 กันยายน 2565 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)

use 4.17 ± 0.95 , stability of the website 4.04 ± 1.02 , appropriateness of time for online travel 4.20 ± 0.87 , upstream to downstream agricultural tourism model activities 4.21 ± 0.82 , agricultural tourism's knowledge after participated in the activities 4.27 ± 0.84 and overall satisfaction was 4.32 ± 0.87 out of 5.

Keywords: Agricultural tourism, Online, Online travel, Plant genetic conservation project

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) เป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่เกษตรกรหรือสถาบันการศึกษาผู้เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ สำหรับสถาบันการศึกษามีการนำเสนองานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัยๆ เพื่อชื่นชมความสวยงามและได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณี รูปแบบกิจกรรมและการประกอบอาชีพการเกษตรที่หลากหลายทั้งวิถีดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงท่ามกลางทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงามรวมถึงความเพลิดเพลินในกิจกรรมการเกษตรในลักษณะต่างๆ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบอย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น พร้อมกับการนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพโดยการท่องเที่ยวเชิงเกษตรครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ เช่น การชมไร่ นา การชมสวนผลไม้ การชมดอกไม้/กล้วยไม้ การชมหมู่บ้านไม้ประดับ การชมกระบวนการผลิตใบชา การชมฟาร์มปศุสัตว์ การชมแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น (พิมพ์ และคณะ, 2557)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามภายใต้การดำเนินงานที่ร่วมสนองพระราชดำริตามแนวทางการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อพ.สธ.) ตามกรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564 โดยการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และ 2563 จัดในรูปแบบออนไลน์มีลักษณะการนำนักท่องเที่ยวเยี่ยมชมทรัพยากร องค์ความรู้ตลอดจนการร่วมกิจกรรมภายในคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร ได้แก่ โครงการ อพ.สธ. ฟาร์มพืช ฟาร์มสัตว์และสัตว์น้ำ การแปรรูปอาหาร การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง การพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตรและอาหาร ส่วนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามในรูปแบบออนไลน์ เนื่องจากช่วงของสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 เป็นผลให้นักท่องเที่ยวมีความวิตกกังวล ไม่เดินทาง การใช้ชีวิตประจำวันและการท่องเที่ยวต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวังและรักษาระยะห่างเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพ การท่องเที่ยวรูปแบบเดิมจึงไม่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว (เฉลิมพล และ อีรพงษ์, 2565) ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ผ่านมายังไม่มีการดำเนินงานในลักษณะออนไลน์ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามออนไลน์ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดท่องเที่ยวเชิงเกษตรรูปแบบออนไลน์สำหรับชุมชนหรือหน่วยงานในสถาบันการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงคราม ดำเนินการ ณ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อพ.สธ.) ดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแนวทางการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรในโครงการ อพ.สธ. ตามกรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้เข้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติด้วยความเพลิดเพลินและแฝงไว้ซึ่งความรู้ ดำเนินงานในช่วงตุลาคม 2563 - กันยายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงการระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงดำเนินการในรูปแบบออนไลน์ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1) จัดทำระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามออนไลน์

1.1) ระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามแบบออนไลน์ ประกอบด้วยการจัดการติดตั้งระบบปฏิบัติการ เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย เพื่อรองรับระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบออนไลน์

1.2) จัดทำระบบสำหรับผู้ใช้งานทั่วไป

1.3) จัดทำระบบสำหรับผู้บริหารจัดการสื่อออนไลน์

1.4) จัดทำระบบสำหรับผู้ดูแลระบบ

1.5) นำเข้าหรือติดตั้งระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบออนไลน์ลงบนคอมพิวเตอร์แม่ข่าย เพื่อให้สามารถใช้งานแบบออนไลน์ได้

2) จัดทำสื่อท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบออนไลน์

2.1) จัดทำสื่อวีดิทัศน์ จำนวน 6 ฐาน ได้แก่ 1) ฐานโครงการ อพ.สธ. 2) ฐานเกษตรศาสตร์ ฟาร์มพีช 3) ฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 4) ฐานสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฟาร์มปศุสัตว์ 5) ฐานพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง 6) ฐานวิศวกรรมเกษตรและอาหาร

2.2) นำเสนอ/เผยแพร่วีดิทัศน์ในรูปแบบออนไลน์

2.3) แบบทดสอบออนไลน์

2.4) ระบบเกียรติบัตรแบบออนไลน์ สำหรับผู้ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้

2.5) ระบบฐานข้อมูลผู้ได้รับวุฒิบัตร

2.6) แบบประเมินความพึงพอใจแบบออนไลน์

2.7) นำเข้าสู่สื่อท่องเที่ยวเชิงเกษตรฯ ลงบนคอมพิวเตอร์แม่ข่าย เพื่อให้สามารถใช้งานแบบออนไลน์ได้

3) วิเคราะห์ผลการให้คะแนนความพึงพอใจด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

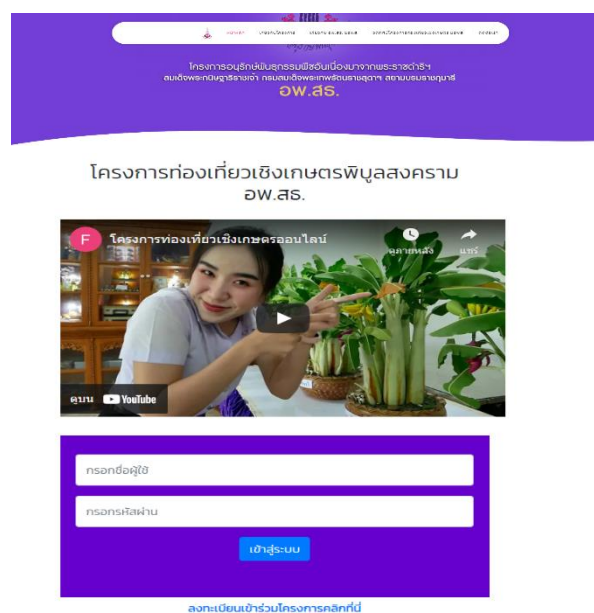
ผลและอภิปรายผล

1) ระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามออนไลน์

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามออนไลน์เป็นระบบฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นบนหน้าเว็บไซต์ของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพืบลสงคราม ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมได้โดยการเข้าสู่ระบบปฏิบัติการตามคำแนะนำ ซึ่งประกอบด้วยการลงทะเบียนเพื่อล็อกอินเข้าสู่ระบบ เพื่อชมวีดิทัศน์ในแต่ละฐานการเรียนรู้และตอบคำถาม เมื่อนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมครบทั้ง 6 ฐานการเรียนรู้แล้ว และร่วมตอบแบบประเมินความพึงพอใจของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นักท่องเที่ยวสามารถดาวน์โหลดวุฒิบัตรออนไลน์ได้ทันที ดังภาพที่ 1

2) สื่อท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบออนไลน์

เมื่อนักท่องเที่ยวลงทะเบียนเข้าสู่ระบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามออนไลน์แล้ว จะได้รับชมสื่อวีดิทัศน์จำนวนทั้งสิ้น 6 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ฐานโครงการ อพ.สธ. 2) ฐานเกษตรศาสตร์ ฟาร์มพีช 3) ฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร 4) ฐานสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฟาร์มปศุสัตว์ 5) ฐานพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง 6) ฐานวิศวกรรมเกษตรและอาหาร ซึ่งมีความยาวประมาณ 6 นาที โดยเมื่อชมวีดิทัศน์จบ 1 ฐาน จะต้องตอบแบบทดสอบจำนวน 3 ข้อ (ภาพที่ 2) ให้ถูกหมดทุกข้อ จึงจะชมวีดิทัศน์ฐานต่อไปได้ และเมื่อตอบแบบทดสอบฐานวิศวกรรมเกษตรและอาหารเสร็จแล้ว จะได้ประเมินความพึงพอใจ จากนั้นจึงสามารถดาวน์โหลดวุฒิบัตรได้ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 1 โครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามออนไลน์

3) ข้อมูลที่นำเสนอในวีดิทัศน์แต่ละฐานการเรียนรู้เป็นดังนี้

3.1) ฐานโครงการ อพ.สธ.: ประวัติและข้อมูลทั่วไปของโครงการ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม กรอบการดำเนินงาน และกิจกรรมของโครงการ ประกอบด้วย กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร (กิจกรรมปกป้องทรัพยากร กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรและ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร) กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร (กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรและ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร) และกรอบการสร้างจิตสำนึก (กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและ กิจกรรมพิเศษสนับสนุน การอนุรักษ์ทรัพยากร) จัดแสดงนิทรรศการภายในโครงการ ได้แก่ การเก็บตัวอย่างพืชทั้งในรูปแบบต้นจำลอง เช่น สายพันธุ์กล้วยมากกว่า 20 สายพันธุ์ การเก็บเมล็ดข้าวแบบแห้ง การเก็บแมลงในรูปแบบต่างๆ ซากลิบบัว แชมพูสมุนไพรสกัดจากใบย่านาง ผงขัดผิวสมุนไพร กระเป๋ากจาก เชือกกล้วย นอกจากนี้ภายในโครงการ อพ.สธ. ยังได้รวบรวมสายพันธุ์พืชซึ่งปลูกในแปลงและพืชน้ำในสระน้ำอีกหลายชนิด

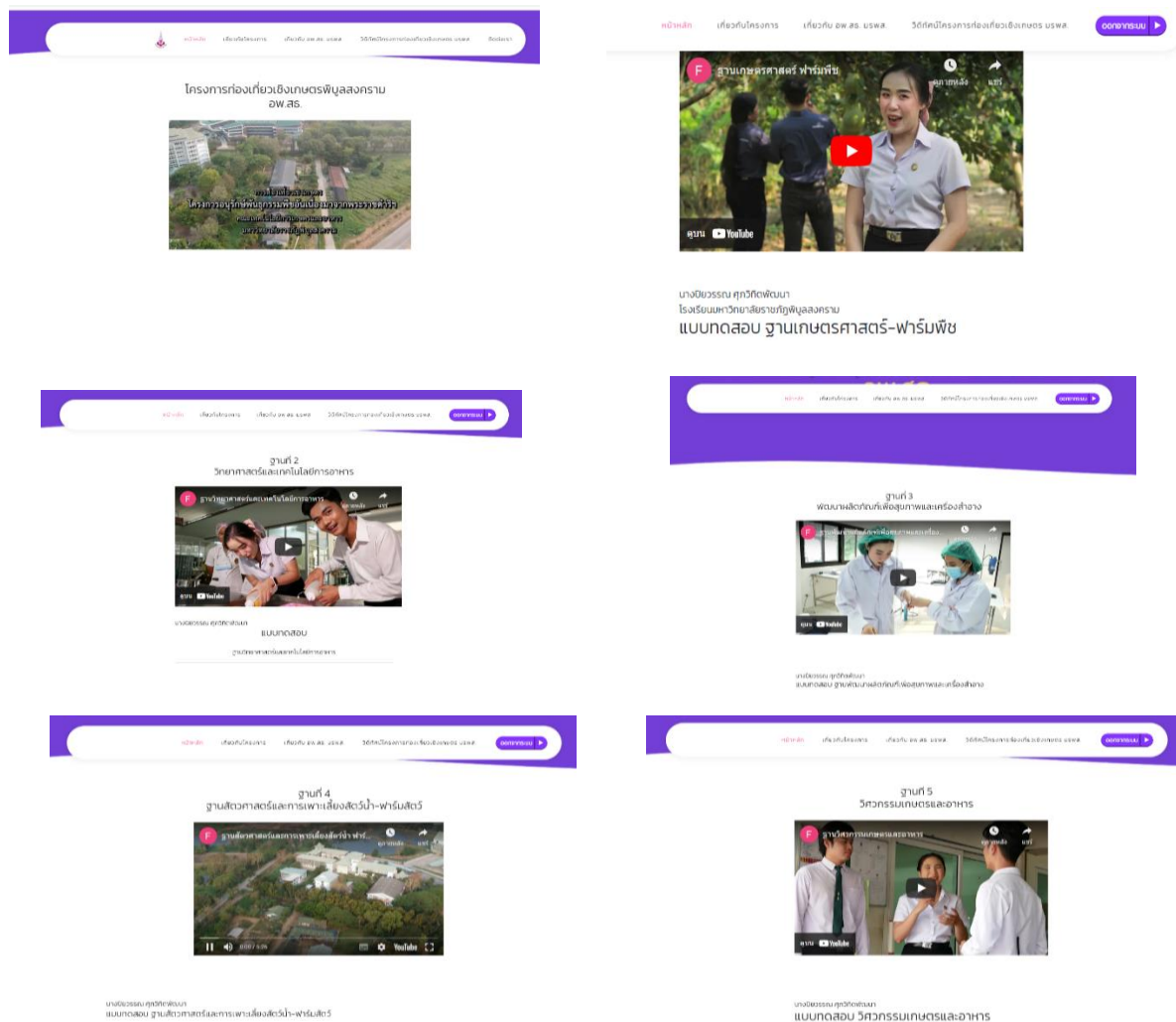
3.2) ฐานเกษตรศาสตร์ ฟาร์มพืช: รวบรวมพันธุ์พืชประจำถิ่น “กล้วยพื้นถิ่น กินได้” ในแปลงเกษตรอินทรีย์ ซึ่งได้รับการรับรอง มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ.9000 เล่ม 1-2552 จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจัดว่าเป็นแหล่งผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ (รหัส TAS:5483) จำนวน 14 ชนิด ได้แก่ 1) ผักกาดขาว 2) คื่นช่าย 3) กวางตุ้ง 4) กวางตุ้งฮ่องเต้ 5) ผักโขม 6) ผักบุ้งจีน 7) กะเพรา 8) โหระพา 9) ผักชี 10) มะเขือม่วง 11) มะเขือเปราะ 12) ถั่วฝักยาว 13) บวบ 14) ผักสลัด พืชไร่ พืชสวน ได้แก่ แปลงข้าวอินทรีย์ แปลงข้าวโพด สวนส้ม โอ สวนฝรั่งไร้เมล็ด สวนกล้วย โรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำส้มควันไม้ พืชผักพื้นบ้าน เช่น ชะอม ผักหวานบ้าน มะเขือ ดอกขมิ้นจันทร์ ผักบุ้ง นานา กะเพรา พริก

3.3) ฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร: ผลิตภัณฑ์กัมมีเยลลีรสส้มโอเสริมวิตามินซีและคอลลาเจน การแปรรูปผลิตภัณฑ์ อาหารกระป๋อง

3.4) ฐานสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ฟาร์มปศุสัตว์: นำพืชพื้นถิ่นมาผลิตอาหารสัตว์เป็นอาหารชั้นลูกโคโยักษ์ ซึ่งมีพืชที่เป็น ส่วนประกอบคือ มันสำปะหลัง ข้าวโพด รำละเอียด รำข้าวโพด กากถั่วเหลืองและกากน้ำตาล

3.5) ฐานพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง: นำพืชประจำถิ่นมาแปรรูปเป็นเครื่องสำอาง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เจลอาบน้ำ Black Galingale Micellar Shower สูตรอ่อนโยนพิเศษจากกระชายดำสกัดเย็นแต่งกลิ่นเอกลักษณ์แนวดอกกาสะลองผสมกล้วยไม้ ปราศจาก สารกลุ่มซิลเฟตและพาราเบน รวมถึงแสดงผลิตภัณฑ์จากพืชประจำถิ่นเป็นเครื่องสำอาง ได้แก่ ครีมทาผิวจากมะม่วง สเปรย์กันยูงจากตะไคร้ หอม สเปรย์แอลกอฮอล์น้ำหอม เป็นต้น

3.6) ฐานวิศวกรรมเกษตรและอาหาร: ผลิตเครื่องล้างผักและผลไม้แบบอัลตราโซนิกและเครื่องล้างผักและผลไม้แบบโอโซน ใช้ออก ความรู้จากผลงานวิจัยโดยโอโซนมีคุณสมบัติเป็นสารออกซิไดซ์ที่สามารถกำจัดจุลินทรีย์แบคทีเรีย ไวรัส เชื้อพยาธิและสารเคมีตกค้างในผักและ ผลไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงและสามารถใช้กับอาหารได้อย่างปลอดภัยโดยเครื่องล้างผักและผลไม้ด้วยน้ำโอโซนแบบระดับน้ำวน

ภาพที่ 2 ฐานการเรียนรู้การท่องเที่ยวยังเกษตรพืชผลสวน

ภาพที่ 3 การตอบแบบประเมินความพึงพอใจและการรับรู้ตัว

4) ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เข้าชมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลออนไลน์เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. จำนวนทั้งสิ้น 633 คน เพศชายและเพศหญิง ร้อยละ 54.15 และ 45.85 ตามลำดับ สถานภาพเป็นนักเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย บุคคลทั่วไป มัธยมศึกษาตอนต้นและครู/อาจารย์ ร้อยละ 89.82 5.46 2.43 และ 2.29 ตามลำดับ ให้คะแนนความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์ 4.28 ± 0.85 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรออนไลน์มีความน่าสนใจ 4.22 ± 0.82 ระบบมีความสะดวกในการใช้งาน 4.17 ± 0.95 ระบบมีความเสถียร 4.04 ± 1.02 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการท่องเที่ยวออนไลน์ 4.20 ± 0.87 รูปแบบการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้นน้ำ-ปลายน้ำ 4.21 ± 0.82 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม 4.27 ± 0.84 และความพึงพอใจโดยรวม 4.32 ± 0.87 จากระบบคะแนนเต็ม 5 จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีความเห็นว่ามีผลผลิตพร้อมทั้งได้รับองค์ความรู้จากการเยี่ยมชมวีดิทัศน์ซึ่งเป็นประโยชน์มากและครู/อาจารย์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนนักเรียนด้านการเกษตรทั้งในส่วนของการทำฟาร์มพืช ฟาร์มสัตว์และนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างจิตสำนึกนิคมกิจกรรมที่ 8 ของกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรซึ่งทำให้เยาวชนและประชาชนได้รับทราบและเกิดการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร การใช้ประโยชน์ครอบคลุมทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ฐานทรัพยากรกายภาพ ฐานทรัพยากรชีวภาพและฐานทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาโดยนำเที่ยวในส่วนฟาร์มพืช ฟาร์มสัตว์ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและต่อยอดภูมิปัญญาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากที่กล่าวมาเมื่อพิจารณาในประเด็นการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจาก 4 ประเด็น คือการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดการของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ความดึงดูดใจ การบริการ (นำขวัญ และคณะ, 2561) แม้จะเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบออนไลน์ก็ยังถือว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

สรุปผล

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. ได้รับคะแนนความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวทุกประเด็นในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้กับโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเข้ามาเยี่ยมชมจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้สามารถนำรูปแบบการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลในรูปแบบออนไลน์นี้ซึ่งประกอบไปด้วยการสกัดองค์ความรู้และนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวผ่านวีดิทัศน์ร่วมด้วยการตอบคำถามออนไลน์ไปใช้ประโยชน์ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และยังสามารถใช้เป็นสื่อสำหรับการให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไปได้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะ

ควรประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. ให้แก่ครู/อาจารย์ในโรงเรียนที่ร่วมสนองพระราชดำริทั่วประเทศ ให้นักเรียนเข้ามาเยี่ยมชมจะก่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง นอกจากนี้สามารถนำรูปแบบการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืชมงคลในรูปแบบออนไลน์นี้ซึ่งประกอบไปด้วยการสกัดองค์ความรู้และนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวผ่านวีดิทัศน์ร่วมด้วยการตอบคำถามออนไลน์ไปใช้ประโยชน์ด้วยการนำไปประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และยังสามารถใช้เป็นสื่อสำหรับการให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนทั่วไปได้อย่างกว้างขวาง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏพืชมงคลที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

- นำขวัญ วงษ์ประทุม, มุกตา นัยวัฒน์, ขวัญฤทัย ครอบงำ, ดวงศิริ ภูมิวิฑูเรช, และ พรรณิภา ชาวคำ. (2561). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านวาวี จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2), 132-150.
- เฉลิมพล ศรีทอง และ อีรพงษ์ เทียงสมพงษ์. (2565). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก และเมืองสร้างสรรค์โลก โดยชุมชนเมืองเก่าสุโขทัย สำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่หลังสถานการณ์โควิด 19. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี*, 15(2), 103-114.
- พิมพา หิรัญกิตติ, อุดม สายะพันธุ์, เกตุร ใยบัวกลิ่น, สุพรรณิ อินทร์แก้ว, และ สมชาย หิรัญกิตติ. (2557). พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย. *สุทธิปริทัศน์*, 28(88), 362-384.